

СЎЗ БОШИ

1. ИШИЛАБ ЧИКИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- * Марказий магистрал электр тармоқлари қорғолиши.
- * Ислам Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
қўрамадаги Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буйруқ буйича
ўқув-ўқувчи баҳолашлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашининг
2018 йил 25 август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**5310200 –Электр энергетикаси (электр таъминоти)
бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари**

Маъқул малака талабларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари раёми
чиқи олиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлигига тегишlidir.

Тошкент

ЎЗР ОЎМТВ
Буйруқ № 744
25.08.2018

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Марказий магистрал электр тармоқлари корхонаси.
- Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабларни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.2.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	6
2.2.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	6
3.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2.	5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ...	11

1. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастурлари асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъерий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъерий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаблари 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаблари асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиши бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтихон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалаврият таълим

йўналиши – фан ва техника соҳасидаги йўналиш бўлиб, у электр энергиясини ишлаб чиқариш, ўзгартириш, узатиш, тақсимлаш ва истеъмол қилиш ва улардан фойдаланишга, соҳа истикболини белгилашга, касбий кўникма, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- электр энергиясини ишлаб чиқариш, ўзгартириш, узатиш, тақсимлаш ва истеъмол қилиш жараёнлари;

- электр энергия истеъмолчилари;

- электр таъминоти тизимида ишлатиладиган жиҳозлар ва уларнинг конструкциялари;

- илмий ва ишлаб чиқариш фаолиятини техникавий таъминлаш воситалари; касб-хунар коллежларидаги ўқув-тарбия жараёни.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти куйидагиларни қамраб олади:

- *ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари талаблари учун техникавий фанлардан ўқув-услубий мажмуаларни ва ўқув қўлланмаларни тайёрлаш;*

- *ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид техникавий фанларни ўқитиш;*

- *истеъмолчилар электр таъминоти соҳасига оид билимлар мажмуи;*

- *электр станциялари, подстанциялари, тармоқлари, тизимлари ва электр таъминоти тизимларини лойиҳалаш;*

- *электр станциялари, подстанциялари, тармоқлари, тизимлари ва электр таъминоти тизимлари ва уларнинг элементларини монтаж қилиш;*

- *электр станциялари, подстанциялари, тармоқлари, тизимлари ва электр таъминоти тизимлари ва уларнинг элементларини ишлатиш;*

- *ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими (ўрнатилган тартибда олган малакасига мос равиш)да ўқув жараёнларини ташкил этиш ва қўллаш.*

1.2.3. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

• *ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида педагогик;*

• *муҳандислик – қидирув ва лойиҳа-конструкторлик;*

• *ишлаб чиқариш – технологик;*

• *ташқилий-бошқарув;*

• *илмий – тадқиқот;*

• *фойдаланиш-сервис.*

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Энергетика соҳасидаги касбий фаолиятга мослашиши ва таълим йўналиши бўйича педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A310201 – Электр таъминоти (тармоқлар бўйича);

5A310202 – Энергия тежамкорлиги (тармоқлар бўйича);

5A310203 – Электр станциялари;

5A310204 – Электр энергетикаси тизимлари ва тармоқлари (фаолият турлари бўйича).

мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда магистратурада ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва табиий-илмий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ходисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгилловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалаврият йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Муҳандислик-қидирув ва лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

электр энергетикаси қурилмаларини қисмлари ва деталлари ва йиғма бирликларининг лойиҳасини тизимли ёндошув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқиш;

бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, инфорацион ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқот қилиш;

лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

электр энергетикаси қурилмаларини ишчи параметрларини аниқлаш бўйича синовларни ўтказиш;

амалиётда ахборот технологияларининг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини тайёргарлик ихтисослигига мос равишда **қўллаш қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Ишлаб чиқариш-технологик фаолиятда:

электр таъминоти тизими жараёнларини бажариш, маромига етказиш ва ўзлаштириш;

истеъмолчиларнинг электр таъминотини лойиҳалаштиришда технологик интизомга риоя қилинишини назорат қилиш;

намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни амалда қўллаш;

илмий ва амалий фаолиятда автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;

касбий этика кодексига риоя қилиш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

электр таъминоти тизимида энергия ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;

истеъмолчилар электр таъминоти тизимида истеъмолчилар узлуксизлигини таъминлаш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш;

замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган қурилиш ишлаб чиқариши технологик жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш услублари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига риоя қилиш талабларидан келиб чиқиб ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

муҳандислик ва конструкторлик ечимларини амалиётга татбиқ қилишни ташкил қилиш ва бошқариш;

ишлаб чиқариш жараёнларини бажаришда сифатни бошқариш;

ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

фикрлар хилма-хиллиги шароитида бошқарув қарорини қабул қилиш;

бирламчи ишлаб чиқариш бўғинининг ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширишда эришилган натижаларини баҳолаш;

ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда электроэнергетик қурилмалари ва жиҳозларини синаш, улардан фойдаланиш ҳамда техник воситаларни, тизимларни, жараёнларни, жиҳозлар ва материалларни стандартлаштириш билан боғлиқ тадбирларда қатнашиш;

электроэнергетика соҳасидаги махсус адабиётлар, илмий техникавий маълумотлар, чет элда ва республикамизда эришилаётган фан ва техника соҳасидаги ютуқларни ўрганиш;

илмий тадқиқотларни ўтказиш ва ишланмаларни ишлаб чиқишда қатнашиш;
мавзу (топширик) бўйича илмий техник маълумотларни йиғиш, ишлов бериш,
таҳлил этиш ва тизимлаштириш;

тадқиқот натижалари ва ишланмаларини таҳлил қилиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Фойдаланиш-сервис фаолиятида:

электроэнергетика тизимлари ва жиҳозларини монтаж қилиш, созлаш, синаш ва фойдаланишга топшириш қоидалари ва технологиясини билиши;

технологик таъминлаш жиҳозлари, ускуналари ва воситаларни синов текшириш усулларини эгаллаган бўлиши;

энергетик қурилмалар жиҳозларини, конструкциялар ва асбоб-ускуналарнинг техник ҳолатини текшириш ва қолдиқ ресурсини *баҳолаш усулларини эгаллаган бўлиши керак.*

3. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва табиий-илмий;

умумкасбий;

ихтисослик;

қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режа мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоқи буйича:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар фанларга қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади;

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоқи:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар фанларга қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда ахборот технологиялари ва жараёнларни математикмоделлаштириш, ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг металларга босим билан ишлов бериш соҳасидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

табий ва илмий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақидаги илмий тасавурларни шакллантириши;

табий-илмий фанларнинг асосий қонунларидан фойдалана олиши, математик анализ ва моделлаш, назарий ва экспериментал тадқиқот методларини қўллай олишни шакллантириши;

мантикий фикрлашни ривожлантириши, муҳандислик масалаларини қўйиш ва математик усуллардан фойдаланиб ечимларни топа билиши, тадбиқий муҳандислик масалаларини математик моделлаштириши ва ечиши, олий математикага доир адабиётлардан мустақил фойдаланиши;

информацияни олиш, сақлаш, қайта ишлаш ва узатишнинг асосий методлари, усуллари ва воситаларидан фойдаланишни эгаллаган бўлиши;

саноқ тизимларида ишлаши, ЭҲМнинг ички ва ташқи қурилмалари, Windows амалиёт тизимида папка ва файллар яратиши, улар устида амаллар бажариши, MS Word, MS Excel, MS Power Point, MS Access дастурларида ҳужжат яратиши ва қайта ишлаши, компьютер тармоқларида ишлаши, улардан ўзига керакли маълумотларни излаши ва фойдаланиши, ўз маълумотларини узатиши, объектга йўналтирилган дастурлаш тили ёрдамида чизиқли, тармоқланишли, такрорланишли ва мураккаб жараёнларни дастурлаштиришни эгаллаган бўлиши;

физикавий моделларни тадқиқ қилиш; ишлаб чиқариш жараёнларида ва техникавий объектларда энг оддий физикавий тизимларнинг моделларидан фойдаланиш; физика фанининг турли бўлимларига характерли бўлган қийматларнинг сонли тартибини ўлчаш ва баҳолашни эгаллаган бўлиши;

кимёвий тажрибаларни бажаришда керакли ускуна, реактив ва жиҳозлардан фойдалана олиши; олинган билим ва кўникмалари асосида экологик вазиятни назорат қилиши ва саноатда ва кундалик ҳаётда қўллаши;

жисмларнинг мувозанат тенгламалари, механиканинг асосий қонунлари, теоремалари, принциплари, ҳаракатнинг устиворлиги ва барқарорлиги, механик системанинг ҳаракати ва мувозанатини билиши;

ҳаракат содир бўлаётган фазо ва унинг хоссаларини ҳамда ишлаб чиқариш технологик жараёнларига энг содда физик ва математик моделларни қуриш ва бу моделлар асосида технологик жараённи барқарорлигини таъминлаши;

экологик дунёқараш шаклланган бўлиши, экологиянинг концептуал асосларини билиши;

атмосферани захарли газлардан тозалашда катализатор, адсорбент ва абсорбент танлаши; атмосферани чанглардан тозалашда ювувчи эритмани танлаши; оқава сувларни физик-кимёвий ва кимёвий усулда тозалашда кимёвий реагент танлаши ва уларни ишлатишда хавфсизлик техникасига риоя қилиши; катализатор, сорбент ва ювувчи эритмаларнинг хоссаларини ва сифат кўрсаткичларни аниқлай олиши;

ишлаб чиқариш технологиялари таълим соҳаси учун зарур бўлган математик ва табий-илмий фанларнинг назарий ва илмий асосларини шакллантириши лозим.

Умумқасбий фанлар блоқи буйича:

математик ва табий-илмий фанлар билан ихтисослик фанлари ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

ихтисослик фанларини ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумқасбий билимларни, амалий кўникма ва ўқувларни шакллантириши;

умумқасбий вазифаларни ҳал этишда фан ва таълимнинг замонавий муаммоларига доир билимлардан фойдаланишга тайёрлаши;

умумқасбий вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга доир ахборий-дидактик таъминотни яратиш малакасини таркиб топтириши;

моделли тасаввурларни, тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш йўриқларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши;

Давлат стандартлаштириш тизими ва конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими талаблари асосида муҳандислик чизмаларни тузиш тартиби ва қоидаларини; йиғиш чизмаларини ўқиш ва деталларга ажратиш талабларини; йиғиш чизмаларини бажариш талабларини билиши ва улардан фойдалана олиши;

конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими ва Давлат стандарти талаблари асосида муҳандислик объектларининг чизмаларни тузиш ва ўқиш кўникмаларига эга бўлиши;

корхонани бошқариш асосларини; корхонани бошқаришдаги иктисодий-математик усуллари; бошқарувчи ходимларни шакллантириш жараёнини; корхонанинг ҳаёт циклини билиши ва улардан фойдалана олиши;

талаб ва таклиф назариясидан фойдаланиш; бизнес-режани ишлаб чиқиш кўникмалари шаклланган бўлиши;

хавфсизликни таъминлаш тамойиллари, услублари ва воситаларини таҳлил қилишни; фаолиятнинг хавфсиз шароитларини лойиҳалашни; ишлаб чиқариш санитарияси ва меҳнат гигиенасини; ҳаёт фаолияти хавфсизлигини таъминлаш соҳасида қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг асосий талабларини билиши;

ишлаб чиқариш тармоқларида хавфсиз иш шароитини ташкил этишни; зарарсиз иш шароитини таъминловчи умумий ва шахсий ҳимоя қилиш воситаларидан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

конструкция ва конструкция элементларини мустаҳкамликка, бикрликка устиворликка ва чидамликка ҳисоблашни билиши;

механизмларни оптимал параметрларини аниқлаш; конкрет механизмларни ҳисоблашда ЭҲМда ҳисоблаш дастурларини ишлаб чиқиш; машина ва механизмларнинг кинематик ва динамик параметрларини аниқлашда ўлчов асбоб-ускуналаридан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

юритмаларни тузиш, узатмаларни кинематик ҳисоблаш, узатма, вал ва ўқлар, подшипниклар ва бирикмаларни ишчанлик қобиляти бўйича лойиҳаловчи ва текширувчи ҳисобларни бажариш кўникмаси шаклланган бўлиши;

механик ишлов бериш технологик жараёнларини лойиҳалаш, ўлчамлар занжирларини ҳисоблаш, технологик жараёнларнинг техник -иктисодий кўрсаткичларини баҳолаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

электр машиналарини ишлатиш; электр машиналари ва трансформаторларнинг иш режимларини таҳлил қилиш ҳамда уларни ишлатиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

электротехника, электроника ва электр юритма соҳасидаги фан-техника ва технологияларнинг энг сўнгги ютуқларидан хабардор бўлиш, янги ҳисоблаш усуллари муаммоларини ҳал этишни қўллай билиш; замонавий электр юритма, электроника, микроэлектроника, микро жараёнлар техникаси қурилмалари ва уларни мутахассислик йўналишларида қўллай олиш ва меҳнат фаолиятини илмий асослаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

ўтказгичлар ва кабеллар ўзақларини кўндаланг кесимларини танлаш; саноат корхоналари электр таъминот тизимида реактив қувват танқислигани тўлдириш (компенсациялаш); асосий тушунчалар; реактив қувват истеъмолчилари; реактив қувватни компенсациялашни афзалликлари; компенсацияловчи қурилмалар ишлатмасдан реактив қувват истеъмолини камайтириш; кам юкланган асинхрон юриткичларни кичик қувватлисига алмаштириш; асинхрон юриткичларни салт ишлашини камайтириш; компенсацияловчи қурилмаларининг қувватини танлаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

суюқликларни очиқ ўзанларда ҳаракатини баҳолаш ва турларга ажратиш; сув ўтказувчи тўсиқларни қўллаш; газларнинг мувозонат ҳолатларини асосий қонунлар асосида баҳолаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

сув энергиясидан фойдаланиш шартлари; сув-энергия манбалари; суғориш тизимлари; гидравлика ва гидроаэромеханиканинг асосий қонуниятларини таҳлил қила олиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

гидрометрик створлар, ўлчаш постлари, гидрометрик вертушкалар, сарф ўлчагичлар, сатҳ ўлчаш асбоблари, лотлар, босим ўлчаш асбоблари, гидрогеологик ва геофизик ўлчаш асбобларидан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

гидротурбиналар, гидроэлектростанциянинг асосий параметрларини; сув ташлагич қурилмаларига кўра қўлланилиши; оқова новли гидроэлектр станциялар; эркин оқувчан гидростанциялардан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

насослар ва насос станцияларини танлашда техник-иқтисодий таққослаш; насослар ва насос станцияларини лойиҳалаш ва қуриш; каналларда насос қурилмалари ва станцияларини лойиҳалаш ва қуриш; дарё ўзанларида насос қурилмалари ва станцияларини лойиҳалаш ва қуриш; насос станциялари гидроузелларини лойиҳалаш ва қуриш кўникмаси шаклланган бўлиши;

ишлаб чиқариш, саноат ва қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган қурилиш материаллари, каналлар, сув олувчи иншоотлар, дюкер, акведук, куйи бьеф иншоотлари, туташтирувчи иншоотлар, гидротехник туннеллар, гидротехника иншоотларидаги фильтрация, тупроқ ва бетондан қурилган тўғонлар, гидротехника иншоотлари механик жиҳозлари, гидроэлектростанция биноси, гидроэлектростанция ва насос станцияларидаги сув олувчи иншоотларни қуриш ва лойиҳалаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

қайта тикланувчан энергия манбалари ва уларни ишлатиш шартлари ва қонуниятларини таҳлил қилиш шу билан бирга ҳисоблаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши бўйича мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириши;

ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

муҳандис нуқтаи назаридан фикрлашни ривожлантириши ва ўз соҳасидаги муҳандислик масалаларини мустақил режалаштириб ечишга қодир бўлган бакалаврни тайёрлаши;

Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналишидаги объектлар ва жараёнларни, жумладан амалий дастурлар пакетларини ва математик моделлаштиришнинг элементларини қўллаб, тадқиқот қилиш қобилиятини шакллантиришга кўмаклашиши;

талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим;

Олий таълим муассасаси ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

Кўшимча фанлар блоки:

Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши талабаларининг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

меҳнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми.

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкласининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 52 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

Назарий ва амалий таълим -	62,7 %
Аттестациялар -	8,8 %
Таътил -	14,7 %
Малакавий амалиёт -	10,8 %
Битирув малакавий иши -	3 %

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар -	30 %
Умумкасбий фанлар -	32 %
Ихтисослик фанлари -	32 %
Қўшимча фанлар -	6 %

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий илмий фанлар	2058
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	90
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Техник тизимларда ахборот технологиялари	184
1.09	Олий математика	420
1.10	Физика	218
1.11	Кимё	112
1.12	Экология	72
1.13	<i>Танлов фанлари</i>	58
2.00	Умумқасбий фанлар	2226
2.01	Касбий психология	70
2.02	Чизма геометрия ва муҳандислик графикаси	124
2.03	Соҳа иқтисодиёти ва менежменти	88
2.04	Ҳаёт фаолияти ҳавфсизлиги	88
2.05	Метрология ва стандартлаштириш	120
2.06	Назарий механика	120
2.07	Электр машиналари	208
2.08	Назарий электротехника	406
2.09	Йўналишга кириш	136
2.10	Электр таъминоти тизимида энергия тежамкорлиги	198
2.11	Станция ва подстанцияларнинг электр қисми	88
2.13	Электр тармоқлари ва тизимлари	220
2.12	<i>Танлов фанлари</i>	360
3.00	Ихтисослик фанлари	2178
3.01	Электр технологик қурилмалар	280
3.02	Энергетиканинг математик масалалари	136
3.03	Саноат корхоналарининг электр таъминоти	240
3.04	Шаҳар электр таъминоти	212
3.05	Электр таъминоти тизимини монтажи ва ишлатиш	240
3.06	Реле химояси ва автоматикаси	320
3.07	Электр ёритиш	120
3.08	Электр таъминоти тизимида электр энергияси назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизимлари	156
3.09	<i>Танлов фанлари</i>	474
5.00	Кўшимча фанлар	450
	Жами	6912
	Малакавий амалиёт	1188
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ	9396

Ишлаб чикувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари
ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ислон Каримов номидаги
Тошкент давлат техника университети

Ректор С.М. Турабджанов проф. С.М. Турабджанов

М.Ў.

2018 йил « 02 » август

Марказий магистрал электр тармоқлари корхонаси

Директор М.М. Комилов М.М. Комилов

М.Ў.

2018 йил « 02 » август

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлиги хузуридаги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар
таълимини
ривожлантириш маркази

Тошкент ирригация ва қишлоқ
хўжалигини
механизациялаш муҳандислари
институтини

Директор

Б.Х. Рахимов Б.Х. Рахимов

Ректор

У.П. Умурзоков проф. У.П. Умурзоков

М.Ў.

2018 йил « 07 » август

2018 йил « 06 » август

Тошкент ҳудудий электр
тармоқлари корхонаси

“Қишлоқэнерголойиха” ОАЖ

Бошлиғи С.И. Юсупов С.И. Юсупов

Бошлиғи З.Абдужабборов З.Абдужабборов

М.Ў.

2018 йил « 06 » август

М.Ў.

2018 йил « 06 » август

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМ
ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА ЎҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШНИНГ
ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг**

- сон БАЁННОМАСИ

« 16 » август 201_ йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси С. Турабджанов (ТДТУ).

Аъзолари: О.Зарипов (ТДТУ), Н.Мамбетов (ТДТУ), Ж.Б.Тошов (ТДТУ), Т.Ш. Гайибов (ТДТУ), О.О. Хошимов (ТДТУ), Н.Б.Пирматов (ТДТУ), Д. Ходжаев (ТИҚХММИ), Қ.Абидов (ТДТУ), А.Д. Таслимов (ТДТУ), М.М. Мухаммадиев (ТДТУ), И. Юлдашев (ТДТУ).

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида, Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

1. О.О. Зарипов – Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректор, техника фанлар доктори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг

иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ тузилди. Ишчи гуруҳ аъзолари томонидан 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга ТОшкент худудий электр тармоқлари ва “Қишлоқэнерголойиха” ОАЖ корхоналаридан тақризлар олинди. Кадрлар истемолчилари ва турдош олий таълим муассаси ТИҚХММИ билан келишув мажлиси ўтказилиб, баённома ёзилиб, тасдиқланди.

Сизлардан тайёрланган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Ж.Б.Тошов – бирлашма аъзоси, доцент. ТДТУ механика факультетининг декани. Ҳурматли бирлашма аъзолари, профессор-ўқитувчиларимиз халқаро тажрибаларни ўрганиб, уларни таҳлил қилиб, Республикамиз ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболларини, фан, технология ютуқларини ва кадрлар истемолчиларининг талабларини инобатга олиб, 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишди. Шунинг учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. О.О. Хошимов – бирлашма аъзоси, профессор. Ҳурматли бирлашма аъзолари, институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини кўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради. Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда электроэнергетика соҳасида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

3. Бирлашма аъзоларидан: техника фанлар доктори Н.Б. Пирматов, техника фанлар доктори Т.Ш. Гайилов, техника фанлар доктори И. Юлдашев, доцентлар: Қ. Абидов, Д. Ходжаев (ТИҚХММИ) лар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланган, уларда хорижий тажрибалар ҳамда электроэнергетиканинг барча соҳаларидаги ислохотлар инобатга олинган деб

таъкидлашдилар. Шунингдек, улар ишлаб чиқилган таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишдилар.

4. С.М. Турабджанов - бирлашма раиси, профессор. Университетимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикамиз электроэнергетика соҳасида рўй бераётган иқтисодий ислохатлар ҳамда халқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган деб ўйлайман.

Шунинг учун муҳокамага қўйилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллашсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-хунара таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.

**Ўқув-услубий
бирлашма раиси, профессор**

**Ўқув-услубий бирлашма
котиби**

С. М. Турабджанов

Н. Мамбетов

Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқувчилар ва асосий кадрлар
истеъмолчилари ўртасида келишув
ДАЛОЛАТНОМАСИ

“06” август 2018 й.

Тошкент ш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган **5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти)** таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари муҳокама қилинди.

Биз куйида имзо чекувчилар - Марказий магистрал электр тармоқлари корхонаси директори М.М.Комилов ва Тошкент давлат техника университети ректори С.М. Турабджанов **5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти)** таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида ривожланган хорижий давлатларнинг энг яхши таълим муассасаларини 300 талик рўйхатига кирувчи ОТМ нинг ўқув режалари таҳлил қилинди ва ўқув режаларини тузишда инobatга олинди. Бундан ташқари асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган ишлаб чиқариш корхоналарининг битирувчиларнинг малакаларига қўйиладиган талаблари инobatга олинган.

Малака талаблари ва ўқув режасининг ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий, лаборатория машғулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари тўғри шакллантирилган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини урнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Марказий магистрал электр тармоқлари
корхонаси директори

М.М.Комилов

Тошкент давлат техника университети ректори

С.М. Турабджанов

**МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ ВА ЎҚУВ РЕЖАЛАРИНИ
ТУРДОШ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БИЛАН
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ**

«06» август 2018 йил

Тошкент ш.

Раис: Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректори О.Зарипов.

Котиб: Тошкент давлат техника университети Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи муовини Н. Мамбетов.

Қатнашдилар: Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари, тегишлилиги бўйича профессор-ўқитувчилар ва Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ўқув ишлари бўйича проректори ҳамда етакчи профессор-ўқитувчилари.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган **5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти)** таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

ЭШИТИЛДИ: О.Зарипов - **5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти)** таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари ва ўқув режаси Тошкент давлат техника университетининг тегишли кафедралар етакчи профессор-ўқитувчилар ва манфаатдор sanoat корхоналарининг малакали мутахассислари томонидан битирувчиларини билим ва кўникмаларига кўйиладиган талаблар ва таклифлари асосида тузилди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг профессор-ўқитувчилари билан ҳамкорликда ушбу Малака талаблари, ўқув режалари ва ўқув дастурлари ўқув жараёнларига мос келади деган хулосага келишди. Бу масалалар бўйича кимда қандай фикрлар бор?

СЎЗГА ЧИҚДИ: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг Ўқув услубий бошқарма бошлиғи Д. Ходжаев. Ҳақиқатан ҳам бизлар юқорида келтирилган таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари ўқув жараёнига зарур ва мос келади деб ҳисоблаймиз ва уларни тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузури-даги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига тақдим этиш мумкин.

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош ОТМлар вакиллари хамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда Тошкент давлат техника университетидида ташкил этилган Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган **5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти)** таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида хамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган меъёрларига қабтий амал қилинган ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойил асосида ишлаб чиқилгани инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларининг лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари ва манфаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналарда экспертизадан ўтказилган (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ва мутахассислар “Тақризлари” билан расмийлаштирилган ва Малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар Малака талаблари ва ўқув режаларининг охириги лойиҳаларини ишлаб чиқишда инобатга олинсин.

4. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

**Ўқув-услубий
бирлашма раиси, профессор**

**Ўқув-услубий бирлашма
котиби**

О. О. Зарипов

Н. Мамбетов

**5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаби ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодий соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 % дан 20-30% гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 % дан 30-50 % гача, “Иқтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15% дан 20-35 % гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда

Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инobatга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5310200-Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент давлат техника
университети ўқув ишлари
бўйича проректор

О.О.Зарипов

**ТошДТУ “Электр таъминоти” кафедраси профессор-ўқитувчилари томонидан
ишлаб чиқилган 5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалаврият
таълим йўналиши Малака талабларига
ТАҚРИЗ**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида **5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти)** бакалаврият таълим йўналиши учун Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари республикамизда бу таълим йўналишида малакали кадрлар етиштириб беришда долзарб ва муҳим аҳамиятга эга.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалаврият таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриятда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 % дан 20-30% гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 % дан 30-50 % гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15% дан 20-35 % гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриятда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъерий-қоидаларга мослигига эришилган.

5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари замон талабларига жавоб беради ҳужжат сифатида қабул қилиш мумкин ва тасдиқлашга тавсия этилади.

**“Ўзбекэнерго” АЖ Тошкент худудий электр
тармоқлари корхонаси раҳбари**

С.И.Юсупов

**ТошДТУ “Электр таъминоти” кафедраси профессор-ўқитувчилари томонидан
ишлаб чиқилган 5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат
таълим йўналиши Малака талабларига**

ТАҚРИЗ

5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари асосида ишлаб чиқилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан киёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 % дан 20-30% гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокининг ҳажми 45-50 % дан 30-50 % гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15% дан 20-35 % гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

5310200- Электр энергетикаси (электр таъминоти) бакалавриат таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари талабга жавоб беради ва асосий ҳужжат сифатида қабул қилиш мумкин ва тасдиқлашга тавсия этилади.

“Қишлоқэнерголойиха” ОАЖ директори

З. Абдужабборов